

KASVATUSABI IKKA ÕIGEL AJAL

Alaealiste asjade komisjoni seostatakse tavaliselt elu pahu-polega — raskestikasvatatavusega. Tõepoolest, lõviosa komisjoni tähelepanust kuulub ja kulub neile lastele, noortele (nende vanematele), kellega seostuvad sõnad kasvatamatus, huligaansus, hulkurlus, ulaelu, vargus, kuritegevus, purjutamine. Avalikkuse eest kipub varju jääma see tänuväärne, mida komisjon on teinud ja teeb noorte normaalse igapäevaelu heaks, hoidmaks neid sattumast valele teele. Ometi on selle ühiskonnaväärtus määratult suurem, kuigi mitte alati silmatorkav.

Läinud reedel pidas Tartus oma istungit Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuv ülevabariigiline alaealiste asjade komisjon, kes pärast pikemat kohalike asjaolude uurimist ja istungil läbiarutamist pani samuti komisjoni tööplusspoolele selle, mis tehtud alaealiste järelevalvetuse ja õigusrikkumiste ärahoidmiseks, nende elu korraldamiseks ning kasvatusabiks.

Tartu alaealiste asjade komisjoni tegevuse analüüs lähtuvalt põhimäärusest nõudis loomulikult kõigi komisjoni liikmete, samuti Tartu kasvatusasutuste esinduse osavõttu. Tegevusülevaate andis komisjoni esimees Ants Paabut, igapäevaametis linna täitevkomitee esimehe esimene asetäitja. Sõna võtsid Eesti NSV haridusminister E. Gretškina, EKP Keskkomitee teaduse ja õppeasutuste osakonna juhataja asetäitja V. Markelova, Eesti NSV Riikliku Kutsehariduskomitee esimehe asetäitja K. Keskküla, Eesti NSV prokuröri asetäitja A. Greczi, Eesti NSV Spordikomitee esimees M. Mark, tartlastest haridusosakonna juhataja H. Oidjärv, 5. keskkooli direktor,

NSV Liidu Ülemnõukogu saadik H. Raik, 12. keskkooli direktor V. Johanson, linna prokurör V. Kuus.

Hilisemas intervjuus selgitas A. Paabut kordaläinut: «Tartu alaealiste asjade komisjon on püüdnud keskendada tähelepanu elukohajärgsele kasvatusale. Täna on elamumajanduskoondise kõigil ekspluatatsioonijaoskondadel olemas pedagoog, kutsutud ja seatud korraldama oma piirkonnas laste mängu- ja spordielu nii talvel kui suvel, leidma ja pakkuma sobilikku kodukorrustustööd õuedes, mängu- ja spordiplatsidel, mängutubades. Paraku ei saa nende platside ja tubadega kiidelda. Elukohajärgse töö baas on Tartus nõrk.

Teine tööloik on seotud ühiskondlike kasvatajatega. Teatavasti leidub veel küllalt kodusid, kust lapsed saavad vaid halba eeskujut. Püüame neist kodudest pärit lastele (sageli ka vanematele endile) anda kasvatusabi. Ühiskondlikud kasvatajad leitakse paremate töötajate (õpilaste, üliõpilaste) hulgast. Oleme korraldanud neile ka seminariõppuse, arutanud (meie komisjoni algatus!) ühiskondlike kasvatajate tööd linna täitevkomitee istungil, jälginud, et neid ei koormataks teiste ühiskondlike ülesannetega ja et nende algatust hinnataks.

Veel on komisjon püüdnud hea seista, et kõik ühel või teisel põhjusel kooli pooleli jät nud alaealsed leiaksid töökohta ja seda ka peaksid. Tartu 33 asutuses ja ettevõttes on nii poistele kui tüdrukutele töökohad tagatud. Komisjon jälgib kinnipidamist Eesti NSV Töökodeksi sätetest. Oleme osalenud ka õpilaste töösuve organiseerimises. Eriti oleme jälginud, kuidas ja kus vee-

davad oma suve arvelevõetud alaealsed. Oleme ka tõdenud, et hoolimata õpilasmaleva olemasolust ja asutuste-ettevõtete valmidusest õpilasi tööle võtta, jääb neid veel ülearu palju tegevusetult logelema, jõudeelu tüdimusest korda rikkuma.

Komisjoni istungeil oleme analüüsinud õiguskasvatust Tartu ettevõtetes, koolides.»

Nii ülevabariigilise komisjoni kui ka tartlaste endi sõnavõtt sisaldasid ka kriitikat: alaealiste õigusrikkumisi pole Tartus vähemaks jäänud, süvenevad käitumishälbed (eriti teevad muret tüdrukud), alkoholi pruukimine, ei taha kahaneda päevakoolist kõrvalajajate arv (toonid hakkab andma vanemate soosiv suhtumine laste huvimaailma asjastumisse, kerge äraelamise püüdlustesse), päevakoolide «rasked» kipuvad üle ujutama kutsekeskkoole, linnas, eriti elurajoonides on noortel vähe huvijärgse kooskõmise ja tegetsemise võimalusi ja kohti, pole tantsuplatse, kinod on üle koormatud... alaealiste asjade komisjon ei ole alati olnud see vajalik ja koordineeriv organ linna õiguskasvatuses ja -profülaktikas.

Pärast ülevabariigilise alaealiste asjade komisjoni esimehe Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja I. Toome lõppsõna kinnitati otsus, mis kohustab meie linna komisjoni tööd paremini seadma ning annab selleks ka juhendid.

Et arutelu ei kujuneks paljasõnaliseks, käisid istungist osavõtjad vaatamas, kuidas elavad, töötavad ja puhkavad Tartu ühe suurima ettevõtte, aparaaditehase noored,

SANDER METSAVAHT
Kaljo Raua foto

Vabariiklik alaealiste asjade komisjoni istung.